

Leszczyniec

W pobliżu Rozdroża pod Bobrzakiem, na skraju lasu (w górnej części wsi **Leszczyniec**), u podnóża Rudaw Janowickich posadowiony jest interesujący XIX-wieczny **wapiennik**, czyli piec szybowy do przemysłowego wypalania wapna. Produkowane w nim wapno miało bardzo duże znaczenie gospodarcze, gdyż znajdowało zastosowanie zarówno w budownictwie jak i rolnictwie – do wapnowania zakwaszonych, górskich gleb. Ciekawa architektonicznie bryła wapiennika wykonana jest z kamienia polnego.

Gmina Kamienna Góra położona jest w południowej części województwa dolnośląskiego, w odległości ok. 100 km od stolicy regionu – Wrocławia, w pobliżu granicy z Republiką Czechą. Atutem okolicy jest bogactwo środowiska historycznego i kultury, urokliwe krajobrazy oraz rozwinięta baza turystyczno-rekreacyjna. Nasi goście znajdują tu nocleg i posiłek w dobrze funkcjonującej sieci gospodarstw agroturystycznych, a swój wolny czas będą mogli spędzić w nadzwyczaj interesującym sposobem.

Największą atrakcją gminy jest **pocysterski zespół klasztorny** w Krzeszowie, będący świadectwem wielowiekowej działalności zakonu cystersów, gospodarujących na tym terenie od końca XIII w. „**Europaea Perla Baroku**”, jak często nazywany jest ten monument, jest zabytkiem najwyższej klasy, odwiedzanym corocznie przez ponad 120 tys. turystów i pielgrzymów. Urzeka ich skalą i rozmachem architektury oraz pięknem zgromadzonych tu licznie dzieł sztuki.

Gmina stanowi znakomitą bazę dla osób zainteresowanych rekreacją i aktywnością fizyczną. W miejscowości Czarnów funkcjonuje **stacja narciarska „CZARNÓW-SKI”** z możliwością jazdy nocnej. Na znacznej części gminy rozpościera się **Rudawski Park Krajobrazowy** z bogactwem szlaków pieszych, rowerowych oraz ścieżek dydaktycznych, którymi dotrzymy m.in. do malowniczych „Kolorowych Jezior” w sąsiedniej gminie Marciszów.

W miejscowości Kochanów stoi **najstarszy w Europie, średniowieczny kamienny stół sądowy**, przy którym zapadały orzeczenia ówczesnych sądów. **Rezerwat Przyrodniczy „Głąby Krasnoludków”** w Gorzeszowie z fantazyjnie ukształtowanymi formacjami skalnymi jest, wg dawnych legend, domem krasnoludków. Warto wspomnieć o barwnym „**Zlocie Krasnalii**”, organizowanym tu corocznie w lipcu, jako impreza dla najmłodszych i ich rodziców.

Ofertę kulturalną gminy poszerzają czerwcowy, muzyczny **KRZE-SHOW-TIME** i kameralne **Kino za Rogiem** w Krzeszowie, oferujące bardzo ambitny repertuar filmowy. W pobliskiej Kamiennej Górze warto zwiedzić podziemną **trasę turystyczną „Arado”** i **Muzeum Tkactwa**.

Mładé Buky to górskie miasteczko położone w majestatycznych **Wschodnich Karkonoszach** u podnóża góry Piekielny wierch (Pekelský vrch). Ta niewielka miejscowości znajdują się niespełna 30 minut jazdy od przejścia granicznego w Lubawce i mniej niż dwie godziny drogi od Pragi. Ze względu na położenie geograficzne i górski charakter tutejszych terenów, oferują one wymienione warunki do rodzinnego wypoczynku. Stanowią także wymarzone miejsce dla narciarzy, zarówno poczynających jak i zaawansowanych, kusząc brakiem tłumów na stokach.

Pierwszy wyciąg narciarski został wybudowany przez mieszkańców już w 1959 roku, jednak w ciągu ostatnich kilku lat na **Pekelskim wierchu** powstał **nowoczesny kompleks narciarski**, którego dewizą są usługi na najwyższym poziomie. Kompleks oferuje duży bezpłatny parking, siedem wyciągów narciarskich o różnej długości i stopniu trudności, rampę dla snowboardistów, snowpark, sztuczne naśnieżanie i oświetlenie nartostrad. Kompleks dysponuje też dwoma wyciągami dla dzieci i początkujących (Krećek i Rosnička). Na miłośników narciarstwa biegowego czekają przygotowane trasy o długości ponad 5 km z cudownymi panoramami Karkonoszy, które łączą się z **Magistralą Karkonoską** (71 km) prowadzącą od Harrachova do Žacléřa.

Mładé Buky są jednak piękne nie tylko zimą. W sezonie letnim i wiosennym zapraszamy do korzystania z licznych tras rowerowych i szlaków turystycznych oraz uroków **Karkonoskiego Parku Narodowego**. W upalne dni koniecznie odwiedźcie muście „**Świat Baldy**” – wodny plac zabaw dla dzieci i dorosłych, który składa się z różnych elementów związanych z wodą (korytek, młynków, śluз, ślizgawek i jezdźdzalin). Tuż obok znajduje się letni tor saneczkowy. **Miłośników golfa zainteresuje 18-dółkowe pole** najwyższej klasy, które doskonale wkomponowane w górski krajobraz, zachwyca widokiem na Czarną Góru, Śnieżkę, Vraní vrchy i Zvičinę.

Gmina Kamienna Góra, Al. Wojska Polskiego 10, 58-400 Kamienna Góra, Polska
tel.: +48 (75) 610 62 92, fax: +48 (75) 744 28 57; e-mail: urzad@gminakg.pl
www.gminakamiennagora.pl

Gmina Kamienna Góra

Śladami historii

Projekt pt.: „Poprawa dostępności i rozpoznanialności atrakcji turystycznych gminy Kamienna Góra” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (Program INTERREG V-A Republika Czechos - Polska na lata 2014-2020) oraz środków budżetu państwa za pośrednictwem Euroregionu Nysa.

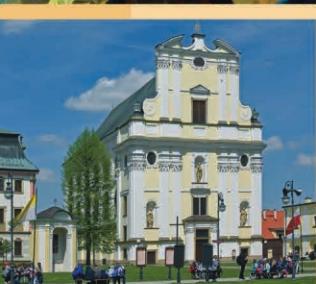
PŘEKRAJUJEME HRANICE
PRZEKRACZAMY GRANICE
2014-2020

EUROPEJSKA UNIA / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNI ROZVOJ
EUROPEJSKÝ FOND RODZEWICZEGO ROZWOJU REGIONALNEGO

EUROREGION
neisse-nisa-nysa

Krzeszów leżący nad rzeką Zadrną, w centralnej części Kotliny Krzeszowskiej, jest najbardziej atrakcyjną turystyczną miejscowością gminy Kamienna Góra i głównym punktem w programie zwiedzania Ziemi Kamiennogórskiej. Początki Krzeszowa sięgają roku 1242, kiedy to księżna Anna, wdowa po Henryku II Brodatym przekazała tereny zwane *Creszbor benedyktynom z czeskich Opatovic*. Benedyktyni zrezygnowali w 1289 r. z darowizny na rzecz *Bolka I, księcia świdnicko-jaworskiego*, który w roku 1292 sprowadził do Krzeszowa *henrykowskich cystersów*. Od tej pory do roku 1810 (kasacja dóbr zakonu) historia regionu trwała związana była z działalnością cystersów. Zakon prowadził na szeroką skalę działalność kulturalną, gospodarczą i polityczną i szybko rośla w siłę. Pod koniec XIV wieku jego posiadłości sięgały po Świdnicę, Jawor i Strzegom i ustępowały wielkością jedynie włościom książęcym. Złoty okres w historii Krzeszowa wystąpił na przełomie XVII–XVIII w. pod rządami opatów: *Bernarda Rosy, Dominika Geiera, Innocentego Fritscha*. Z tego okresu pochodzą najbardziej znane krzeszowskie zabytki skupione w zespole klasztornym, który jest jednym z najwspanialszych świadectw budownictwa barokowego w Europie.

Przepiękna **Bazylika Mniejsza pw. Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny**, góruje nad okolicą, a jej ponad 70-metrowe wieże stanowią charakterystyczną dominante w krajobrazie, widoczną z odległości wielu kilometrów. Wzniesiona została na miejscu gotyckiego kościoła w latach 1728–35 (7 lat budowy miało odniesienie symboliczne – gdyż tyle czasu budowano świątynię jerozolimską). Kościół powstał z inicjatywy opata *Innocentego Fritscha* i należy do najwyższej klasy dzieł baroku w Polsce. Autor projektu bazyliki nie jest znany, ale możliwe, iż wywodził się on z kręgu czeskiego architekta *Kiliána Ignáca Dientzenhofera*. Ołtarz główny zdobi obraz *Petera Brandla*, ołtarze boczne wykonali *Ignacy König* oraz *Josef Smišek*, obrazy namalował m.in. *Feliks Antoni Scheffler*, a wspomniane polichromie są dziełem *Jerzego Wilhelma Neuhertza*. W przebudowanym wnętrzu uwagę zwrzających przyciągają m.in. stalle, kazalnica, ołtarze boczne oraz organy – dzieło *Michała Englera* oraz ikona Matki Bożej Łaskawej, koronowana w 1997 r. przez papieża Jana Pawła II. Fasadę bazyliki zdobią wspaniałe dzieła sztuki rzeźbiarskiej autorstwa m.in.: *Ferdynanda Maximiliana Brokoffa*, *Antoniego Darazila* oraz *Jerzego Gode*. Po wschodniej stronie kościoła znajduje się dobudowany w 1735 roku *Mauzoleum Piastów Świdnicko-Jaworskich*. Jest to rzadko spotykany przykład architektury grobowej. Wysoka budowla, nakryta jest dwoma kopułami z latarniami o średnicy ponad 9 m, ozdobionymi malowidłami *Jerzego Neuhertza* (1736–38 r.) poświęconymi historii fundacji klasztornej oraz samego klasztoru. Wystrój wnętrza, bogato zdobiony freskami i marmurami, należy do najciekawszych rozwiązań tego typu w Europie. W krzeszowskim mauzoleum spoczywają m.in. *Bolko I Surowy* oraz jego wnuk *Bolko II Mały* oraz inni członkowie rodziny książęcej.

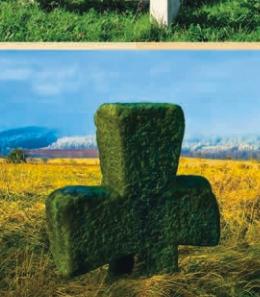
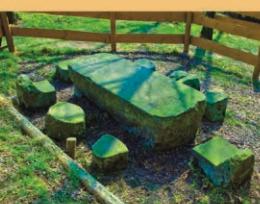
Kościół świętego Józefa – zaprojektowany przez budowniczego *Marcina Urbana z Lubawki*, po katastrofie budowlanej (runięcie dwóch 40-metrowych wież) został dokonczony przez *Michała Kleina z Nysy*. Jego budowa została zainicjowana przez opata *Bernarda Rosę* w latach 1690–96 i została zrealizowana w stylu wczesnego baroku.

Przeznaczony był jako świątynia m.in. dla Bractwa Świętego Józefa, ale także krzeszowskiej parafii. Jest to halowy budynek zdobywany na planie prostokąta o wymiarach: długość – 57,7 m, szerokość – 25 m. Na fasadzie między pilasterami w niszach mieszczą się figury Chrystusa, Marii oraz Józefa. Dość skromnie (oczywiście jak na krzeszowskie realia) wyposażone wnętrze kryje wybitne dzieło malarstwa barokowego, wykonane przez mistrza *Michała Willmanna* (1630–1706) oraz jego pomocników (syna *Michała Leopolda Willmanna* i pasiera *Jana Krzysztofa Liszkę*) za pomocą techniki al fresco. Jest to cykl przedstawiający genealogię i dzieje Świętej Rodziny. Wśród nich, na uwagę zwrzających się zwiadających świątynię, zasługują cykle: „*Siedem radości św. Józefa*” oraz „*Siedem smutków św. Józefa*” – namalowane na ścianach i wysklepkach bocznych kaplic. Poza tym niezwykle interesujący jest ołtarz z tabernakulum z roku 1678 (autorstwa *Jerzego Schrotterera*), organy oraz bogato zdobiona drewniana ambona z 1707 roku. Ciekawostką jest to, iż „*Śląski Rembrandt*”, jak zwie się nierzadko Willmanna, umieścił na jednym z fresków także samego siebie w postaci karczmarza, a Świętą Rodzinę potrafił umiejscowić w swojskich, sudeckich krajobrazach.

Kalwaria Krzeszowska jest drugim tego typu obiektem w Sudetach po Kalwarii Wambierzyckiej. Pomysł jej budowy narodził się w wyniku pielgrzymki opata *Bernarda Rosy* do Rzymu w 1661 r. Duże znaczenie miała też sława Kaplicy Grobu Świętego znajdującej się w Zgorzelcu. Kalwaria to dosłowne tłumaczenie hebrajskiego słowa – Golgota – Wzgórze Czaszek, na którym został ukryzowany Chrystus, dlatego też stacje z etapami Męki Pańskiej i złożeniem do Grobu ustawiano, na wzór jerozolimskiego, na wzgórzu. Kalwaria Krzeszowska nie przestrzega tego założenia, gdyż kapliczki są rozproszone na płaskim terenie, wśród lasów, pól i na przykłasztornym cmentarzu. Cała droga krzyżowa ma ponad 5 km długości, a poszczególne stacje i kaplice ustawione są od kościoła klasztornego do Betlejem i powrotem. Jej budowę rozpoczęto w 1672 r., a zakończono łącznie z dekoracjami w 1678 r. Pierwsze kaplice były budowane z drewna, lub w konstrukcji szkieletowej, ozdobione freskami *Marcina Leistriza* i nieznanego artysty; obrazy namalował *Michał Willmann* i jego uczniowie, rzeźby były dziełem *Jerzego Schrotterera*, a ołtarze – *Stefana Kose i Jana Hoffmana*. W latach 1703–12 drewniane kapliczki zastąpiono murowanymi, ufundowanymi przez kolejnego opata *Daniela Geyera*. Wtedy również wytyczono obecny przebieg Drogi Krzyżowej.

W odległości 1,5 km od zespołu klasztornego, u podnóża Anielskiej Góry, nad potokiem Cedron – opat *Bernard Rosa* (wzorując się na podobnym obiekcie klasztornym augustianów w Pradze) zbudował zespół obiektów zwany **Betlejem**. W jego skład wchodzi m.in. wzniesiona na palach pośrodku stawu, drewniana budowla tzw. *pavilon opacki*. Powstał on w latach 1674–80 i pełnił rolę ośrodka kontemplacyjno-wypoczynkowego dla krzeszowskich zakonników. Zbudowany jest on na rzucie ośmioboku, a centralną salę otacza drewniany ganek, połączony z brzegiem drewnianym mostkiem. Wnętrze pawilonu kryje wspaniałe malowidła, przedstawiające sceny o tematyce wodnej, nawiązujące do Starego Testamentu.

Raszów. Położona pięknie u stóp Wielkiej Kopy wieś, pochodząca z XIII w. Od XIV stulecia należała do rycerskiej rodziny von Schaffgotsch – jednej z najbogatszych i najbardziej znanych na Śląsku (do 1945 roku) rodzin. Von Schaffgotsche związani byli przede wszystkim z Cieplicami, ale posiadaли także ziemię wokół Gryfowa, Sobieszowa oraz Lwówka Śląskiego. I właśnie renesansowe mauzoleum tej rodziny, znajdujące się w kościele *Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Marii Panny* jest największą atrakcją turystyczną Raszowa. Centralne miejsce w mauzoleum zajmują dwie *tumby* z nagrobkami dwóch par małżeńskich z rodzin Schaffgotschów: Hansa I Schöf Gotscha, zmarłego w 1565 i jego małżonki Salome z domu von Niimptsch oraz Hansa II Schaffgotscha (zm. 1572) i jego żony Margarethy. W mauzoleum możemy obejrzeć także niezwykle interesujące *epitafia* poświęcone dzieciom. Jednak największe wrażenie robią wspomniane dwa nagrobki tumbowe oraz marmurowy nagrobek rycerza ozdobiony stojącą postacią w zbroi.

Pomniki średniowiecznego prawa karnego. Okres średniowieczny pozostawił na terenie obecnej gminy Kamienna Góra bardzo wyraźne ślady działalności człowieka. Powstały wówczas osady i grodu warowne, o czym świadczą wykopalskie archeologiczne, a także pomniki średniowiecznego prawa karnego – zarówno atrybuty władzy z tamtych czasów, takie jak „*Stół Sądowy*” w Kochanowie, czy *pregierz* w Krzeszowie, jak i pamiątki wykonanych wyróbov, czyli kamienne krzyże (popularnie zwane *krzyżami pokutnymi*). Mimo, że nie są to obiekty imponujące rozmiarami, uznawane są jednak za unikatowe. Gmina Kamienna Góra należy do jednych z nielicznych gmin w Polsce, na terenie której znajduje się tak wiele tego rodzaju obiektów. Kamienny „*Stół Sądowy*” w Kochanowie – to ewentualnie nie tylko w skali kraju, ale i Europy, gdyż niewiele takich obiektów zachowało się do czasów obecnych. Przyczyną tego stanu rzeczy jest fakt, że wykonane były przeważnie z drewna i wpływ na proces ich niszczenia, miały zarówno warunki atmosferyczne, jak i działalność człowieka. Obiekt w Kochanowie składa się z dobrze zachowanego stołu oraz dziewięciu siedzisk. W owszys czasach działały we wsiach dwie sądy: wiejski lawniczy, w którym uczestniczył sołtys i siedmiu ławników i drugi kościelny. Zgodnie z obowiązującym prawem, strony mogły wybrać sąd rozpatrujący ich sprawy. Rozprawy zawsze toczyły się publicznie i pod gołym niebem. Innymi również rzadkimi pomnikami średniowiecznego sądownictwa są *pregierz* zwane również „*stupami harby*”. Wystawieni pod *pregierz* było jedną z najdotkliwszych kar, gdyż poza chłostą oznaczało również całkowitą utratę czci i honoru, wykluczenie ze społeczności, prawa piastowania stanowisk publicznych, noszenia broni, czy odbywania służby wojskowej. *Pregierz* spełniał bardzo ważną rolę wychowawczą, dlatego o prawo jego posiadania ubiegały się miasta, wsie, a nawet majątki ziemskie. Do dnia dzisiejszego doskonale zachował się *pregierz* w Krzeszowie. Prawo średniowieczne nakładało na zabójcę również pokutę osobistą. Miał on obowiązek wykucia w kamieniu krzyża lub postawienia kapliczki. Stawiano je ku przestępco innym nie tylko w miejscowościach, gdzie popełniono zbrodnię, ale także tam, gdzie często pojawiali się duże grupy ludzi np. w okolicy kościołów, przy skrzyżowaniach ważniejszych dróg itp. Na terenie gminy Kamienna Góra do chwili obecnej zachowało się osiem tego typu krzyży kamiennych (Raszów, Szarocin, dwa w Krzeszowie, Krzeszówek, Gorzeszów, Kochanów, Pisarzowice).

Leszczyniec

Near Rozdroże by Bobrzak, at the edge of the forest (in the upper part of the village of **Leszczyniec**), at the foot of Rudawy Janowickie, there is a 19th-century **lime kiln**, which was a shaft furnace for industrial lime extraction. Lime produced in it was of great economic importance, as it was used both in construction industry and agriculture – for liming acidified mountainous soils. The lime kiln body has an architecturally interesting shape made of fieldstones.

Kamienna Góra commune is located in the southern part of the Lower-Silesian voivodeship, about 100 km from the capital of the region - Wrocław, near the border with the Czech Republic. Its advantage is the richness of historical and cultural monuments, charming landscapes and well-developed tourist and recreational background. Visitors will find accommodation and meals in a well-functioning network of agritourism farms, and will be able to spend their free time in an interesting way.

The biggest attraction of the commune is the **post-Cistercian monastery complex in Krzeszów**, which testifies to the centuries-long activity of the Cistercian Order, which settled there at the end of the 13th century. This monument, usually called the "European Pearl of Baroque", is the listed historic building, visited annually by 120 thousand of tourists and pilgrims. It captivates them with its architectural imetus and the beauty of the works of art gathered there.

The commune is an excellent site for people interested in recreation and physical activity. In Czarnów there is a "**CZARNÓW-SKI**" station which offers the option of night skiing. A large part of the commune is covered by the **Rudawski Landscape Park**, with the richness of hiking trails, cycling routes and didactic paths, following which we will arrive at, among others, the picturesque "**Colourful Lakelets**" in the neighbouring Marciszów commune.

In Kochanów there is the **oldest medieval stone court table in Europe**, where back then the courts were giving their verdicts. The Nature Reserve "Dwarfs' Boulders" in Gorzeszów with fancifully shaped rocks is, according to legend, the home of the gnomes. The "**Rally of the Dwarfs**" is worth mentioning, organized here every year in July, as an event for the youngest and their parents.

The cultural offer of the commune is enriched by the June musical **KRZE-SHOW-TIME** and an intimate **Cinema Round the Corner (Kino za Rogiem)** in Krzeszów, which offers an ambitious film repertoire. In the nearby Kamienna Góra it is worth visiting the underground **tourist route "Arado"** and the **Museum of Weaving**.

Mladé Buky is a mountain town located in the majestic **Eastern Karkonosze** at the foot of the Pekelský vrch mountain. This small town is a 30-minute drive from the border crossing in Lubawka and two hours from Prague. Due to its location and the character of the local areas, it offers excellent conditions for family recreation and is a perfect place for skiers, both beginners and advanced, seeking peace and lack of crowds on the lifts.

The first ski lift was built already in 1959, but in recent years a **modern ski complex** was developed at Pekelský vrch, the motto of which is offering top-quality services. The complex offers free parking, seven ski lifts of varying length and difficulty, a ramp for snowboarders, a snow park, snowmaking and lighting of ski runs. The complex also has two ski lifts for children and beginners (Krteček and Rosnička). Cross-country skiing enthusiasts will find routes with a length of over 5 km with wonderful panoramas of Karkonosze. They connect with the **Krkonoše Mountain Route** (71 km) leading from Harrachov to Žacléř.

Mladé Buky is beautiful not only in winter. In the summer and spring season, we invite you to use the cycling routes, hiking trails and the charms of the **Krkonošský National Park**. On hot days, you must visit the "**Balda World**" - a water playground for children and adults, which consists of water-related elements (trays, mills, sluices, slides and slides). There is a summer toboggan run right next to it. **Golf fans will be interested in the 18-hole field** of the highest class, which perfectly blends in with the mountain landscape, and enchants with the view of Czarna Góra, Śnieżka, Vraní vrchy and Zvičina.

Gmina Kamienna Góra

Kamienna Góra Commune

Footsteps of history

Gmina Kamienna Góra, Al. Wojska Polskiego 10, 58-400 Kamienna Góra, Polsko
tel.: +48 (75) 610 62 92, fax: +48 (75) 744 28 57; e-mail: urzad@gminakmagnagora.pl
www.gminakmagnagora.pl

Projekt pt.: „Poprawa dostępności i rozpoznawalności atrakcji turystycznych gminy Kamienna Góra” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (Program INTERREG V-A Republika Czeska - Polska na lata 2014-2020) oraz środków budżetu państwa za pośrednictwem Euroregionu Nysa.

Krzeszów

Rędziny

Leszczyniec

Krzeszów

Pisarzowice

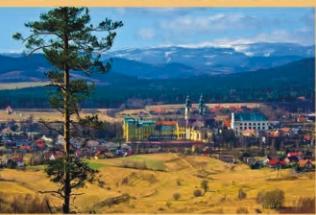
Pisarzowice

Rędziny

Leszczyniec

Krzeszów situated on the River Zadrna in the centre of the Krzeszowski Basin, is the most attractive tourist resort in the area and the principal location for discovering more about the Kamienna Góra Commune. The origins of Krzeszów date back to 1242, when Princess Anne, the widow of Henry II The Bearded, gave the land of Cresovbor to the Benedictines from Czech Opatovice. The Benedictines abandoned it in 1289, as a donation to Bolko I, Duke of Świdnica and Jawor, who brought Cistercians to Krzeszów in 1292. From then on until 1810 (the end of the order), the history of the region was permanently connected with the activities of the Cistercians. The order led to widespread cultural, economic and political developments, and quickly grew in strength. At the end of the fourteenth century, the estate had grown to include Świdnica, Jawor and Strzegom and had become the size of a princely manor. Krzeszów's golden age occurred at the turn of the seventeenth and eighteenth centuries under the rule of the abbots: B. Rosa, D. Geier, and I. Fritsch. From this period onwards, the most famous monument became the monastery, which is one of the jewels of European Baroque architecture.

The beautiful **Basilica Minor**, dedicated to the **Assumption of the Blessed Virgin Mary**, rises up over the surrounding area, with its over 70-meter tower being the dominant feature in the landscape, visible for miles around. It was built on the site of a Gothic church between the years 1728 and 1735 (the 7 years of construction were a symbolic reference as that is how long it took to build the temple in Jerusalem). The church the initiative of Abbot I. Fritsch and one of the greatest Baroque works in Poland. The designer of the basilica is unknown, but it is possible that it owes its origins to of Czech architects lead by K. I. Dientzenhofer. The main altar is adorned with the image P. Brandl, while the side altars were the work of I. König and J. Smišek, with images painted by F. Scheffler among others, and a magnificent wall paintings by J. Neuhertz. The lavishly decorated interior attract the attention of visitors, for example, the pews, the pulpit, side altars and the organs, the work of M. Engler, as well as the icon crowned by Pope John Paul II in 1997. The church facade is decorated with magnificent works of art sculpted by artists such as F. M. Brokoff, A. Darazil and J. Gode. On the eastern side of the church you can find the **Świdnica's Piasts Mausoleum**, built in 1735, and a rare example of funerary architecture. The tall building, incorporating two domes with lanterns of over metres in diameter, is decorated with paintings by J. Neuhertz (1736-38) relating the history of the foundation and activities of the monastery. The interior, richly decorated with frescoes and marble, is one of the most interesting works of this type in Europe. The Mausoleum is where Bolko I The Austere, his grandson Bolko II The Younger and other members of the princely family were laid to rest.

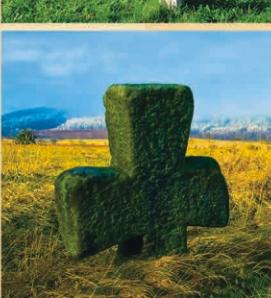
The Church of St. Joseph - designed by architect M. Urban of Lubawka and, following a construction disaster (the collapse of two 40-metre towers), was completed by M. Klein of Nysa. Its construction was initiated by the abbot Bernard Rosa in the years 1690-96 and was completed in the style of the early Baroque period.

The building was originally intended as a shrine, for the Society of Saint Joseph among others, but it also served as the Krzeszów parish church. The main hall building was constructed as a rectangle with a length of 57.7 metres and a width of 25 metres. If you look at the façade between the pillars you will find statues of Christ, Mary and Joseph located in niches. The fairly modest furnishings of the interior include some outstanding works of Baroque painting, by master M. Willmann (1630-1706) and his apprentices (his son M. Willmann and his stepson J. K. Liszka) using the al fresco technique. They form a series of fifty paintings of the genealogy and history of the Holy Family. Of particular note to visitors are "The seven joys of St. Joseph" and "The Seven sorrows of St. Joseph", painted on the walls and roof supports of the side chapels. Other particularly interesting features are the altar of the tabernacle dating from 1678 (by J. Schroetter), the organ and the ornate wooden pulpit of 1707. It is interesting that the "Silesian Rembrandt", as Willmann was often called, put an identical fresco up when working as an innkeeper, and the Holy Family were able to reside in their own Sudeten landscapes.

Calvary in Krzeszów is the second of its kind in the Sudetenland after Wambierzycka Calvary. The idea of the building arose out of a pilgrimage to Rome by Bernard Rosa in 1661. Also of great significance was the famous Chapel of the Holy Sepulchre in Zgorzelec (Görlitz). Calvary is the literal translation of the Hebrew word Golgotha, meaning 'Hill of the Skull', where Christ was crucified, and this is why the Stations of the Cross, showing Christ's Passion and burial in the tomb, as occurred in Jerusalem, are portrayed on the hill. Calvary does not conform to the usual model of shrines, scattered around flat terrain, surrounded by forests and fields, and next to monastery cemeteries. The entire Way of the Cross is more than 5 km long, and the individual Stations of the Cross and chapels are placed on a route from the monastery church to Bethlehem and back. Their construction started in 1672 and was finished, together with the decorations, in 1678. The first chapels were built of wood, or in a frame structure, and decorated with frescoes by M. Leistritz and an unknown artist. Their paintings were by M. Willmann and his students, while the sculptures were the work of J. Schrotter. The altars are those of S. Kose and J. Hoffman. Between the years 1703 and 1712 the wooden chapel was replaced with brick, funded by the next abbot, Daniel Geyer. This was also when the present Way of the Cross was laid out.

At a distance of 1.5 km from the monastery, nestled in the foothills of Anielska Góra (Angel Mountain), by the Cedron brook, the abbot B. Rosa built a complex of buildings called **Bethlehem** (modelled on a similar Augustinian monastery in Prague). Among its buildings is one, made of wood and built on stilts in the middle of a pond, called **Abbot Hall**. It was built between 1674 and 1680 to serve as a centre for contemplation and rest for members of the Krzeszów order. Built to an octagonal plan, it features a central hall surrounded by a porch and connected to the shore by way of a wooden bridge. Hidden away inside the pavilion are wonderful paintings that depict scenes of water and alluding to the Old Testament.

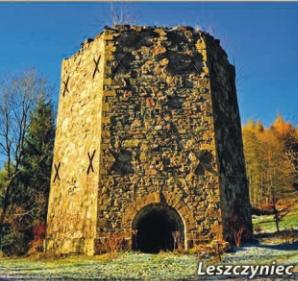
Raszów. Beautifully situated at the foot of the Wielka Kopa, the village dates from the thirteenth century. From the fourteenth century it belonged to the von Schaffgotsch family of knights, one of the richest and most famous families in Silesia until 1945. The von Schaffgotsches were primarily associated with Cieplice, but they also had lands around Gryfów, Sobieszów and Lwówek Śl. As you might expect, the renaissance-style family mausoleum, located in the **Church of the Immaculate Conception of the Blessed Virgin Mary**, is the most popular tourist attraction in Raszów. The centrepiece of the mausoleum is occupied by the two tombstones marking the tombs of the two married couples and their families: the Schaffgotschs (Hans I Schof Gotsch, who died in 1565 and his wife Salome from the von Nietsch family) and Hans II Schaffgotsch (who died in 1572) and his wife Margarethe. You can also see in the Mausoleum the very interesting epitaphs for the children and, most impressively of all, the two marble tombstones decorated with a standing figure of a knight in armour.

Monuments of medieval criminal law

The medieval period left very clear traces of human activity in the area of the present Kamienna Góra commune. It was when settlements and fortified towns were created, as evidenced by archaeological excavations, as well as monuments of medieval criminal law – both such attributes of power, as the "Court Table" in Kochanów, or the **pillory in Krzeszów**, and memorabilia of carried out sentences, which are **stone crosses** (also called penance crosses). Although these objects are not impressive in size, they are considered unique. Kamienna Góra commune is one of the few in Poland with so many objects of that kind located in its area. The stone "Court Table" is a European sensation, as few such objects have been preserved until today. It is due to the fact that they were usually made of wood, and over the centuries atmospheric conditions and human activity gradually destroyed them. The memorabilia in Kochanów consists of a well-preserved table and nine seats. There were two courts at that time: the village jury, which consisted of the village leader and seven jurors, and the church court. In accordance with the law in force, the parties could choose which court would deal with their case. The hearings, however, always took place in public and outdoors. Other, equally rare monuments of the medieval judiciary are pillories, also called the "posts of shame". Pillory was one of the most severe punishments, because – apart from whipping – it also meant losing honour and dignity, losing the right to hold public offices and carry arms, being excluded from the community and neglected the right to perform military service. Pillorying played a very significant educational role, which is why towns, villages and even demesnes were applying for the right to own a pillory. The **pillory in Krzeszów** has been well-preserved until today. The medieval law also imposed a personal penance on a murderer. He was to carve a cross from stone or build a chapel. These were put up as a warning for the others, not only at the crime sites, but also at large human gathering sites, e.g. near churches, at main crossroads etc. Eight **stone crosses** of this kind can be seen in the area of Kamienna Góra commune (in Raszów, Szarocin, two in Krzeszów, Krzeszówek, Gorzeszów, Kochanów, Pisarowice).

Kochanów

Leszczyniec

Pisarowice

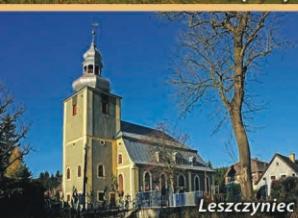
Kochanów

Pisarowice

Rędzinach

Leszczyniec

Krzeszówek

Obec Kamienna Góra leží v jižní části Dolnoslezského vojvodství, přibližně 100 km od Vratislav (Wrocław), v blízkosti hranic s Českou republikou. Předností regionu je bohaté kulturní dědictví, půvabná krajina a rozvinutá turisticko-rekreační základna. Návštěvníci zde najdou pohoštění v agroturistických hospodářstvích a svůj volný čas mohou strávit více než zajímavé.

Největší atrakcí obce je bývalý **cisterciácký klášterní komplex v Krzeszowě** – svědectví cisterciáckého rádu činného po mnoho staletí, který zde působil od konce 13. století. „**Evropská perla baroka**“ je velice ceněnou památkou, kterou každý rok navštíví více než 120 tis. turistů a poutníků. Okouzlují je rozmanitost architektury a množství zde shromážděných uměleckých děl.

Obec Kamienna Góra je výbornou základnu pro osoby se zájmem o fyzickou aktivitu a rekreaci. V Czarnowě funguje **lyžařské středisko „CZARNÓW-SKI“** s možností nočních jízd. Nedaleko se rozkládá **Rudawski krajinný park** (Rudawski Park Krajobrazowy) s množstvím pěších tras, cyklotras a naučných stezek, kterými se dostaneme například až k „**Barevným jezírkům**“ v sousední obci Marciszów.

V Kochanově stojí **nejstarší evropský středověký kamenný soudní stolec**, u něhož byly vyneseny soudní rozsudky. **Rezervace „Trpasličí kameny“ („Głazy Krasnoludków“)** v Gorzeszowě s fantaskně tvarovanými skalami jsou podle legend domovem trpaslíků. Zde je nutné připomenout „**Slet trpaslíků**“, který je zde jako akce pro nejmenší a jejich rodiče každý rok organizován v červenci.

Kulturní nabídku obce rozšiřuje červnový hudební **KRZE-SHOW-TIME** a také komorní **Kino za rohem (Kino za Rogiem)** v Krzeszowě, které nabízí ambiciózní filmový repertoár. V nedaleké Kamienné Górze stojí za to si prohlédnout **podzemní turistickou trasu „Arado“** a Muzeum tkalcovství.

Mladé Buky jsou horské městečko nacházející se v majestátních východních Krkonoších na úpatí kopce **Pekelský vrch**. Tato nevelká obec leží 30 minut jízdy od hraničního přechodu v Lubawce a dvě hodiny jízdy od Prahy. Díky své poloze a charakteru zdejších terénů nabízí skvělé podmínky pro rodinnou rekreaci a je také ideálním místem pro začínající i pokročilé lyžaře, kteří vyhledávají klidné lyžování bez front u lanovky.

První lyžařský vlek byl zde postaven již v roce 1959, v posledních letech byl však na Pekelském vrchu vybudován **moderní ski areál**, jehož přednosti jsou služby té nejvyšší úrovně. Komplex nabízí bezplatné parkování, sedm lyžařských vleků různé délky a různého stupně obtížnosti, rampu pro snowboardisty, snowpark, zasněžování a osvětlení lyžařských cest. Areál má k dispozici také dva vleky pro děti a začínající lyžaře (Krteček a Rosnička). Na milovníky běžeckého lyžování čekají běžkařské trasy dlouhé více než 5 km s nádhernými panoramaty Krkonoš. Tyto trasy se napojují na **Krkonošskou magistrálu** (71 km), která vede z Harrachova do Zacléře.

Mladé Buky jsou krásné nejen v zimě. V letní a jarní sezóně mohou návštěvníci využít cyklotrasy, turistické trasy a užívat si krás **Krkonošského národního parku**. V horkých dnech mohou turisté navštívit „**Baldův svět**“ – vodní hřiště pro děti i dospělé, který se skládá z prvků spojených s vodou (bazénků, trampolín, houpaček, skluzavek a tobogánů). Hned vedle návštěvníci najdou letní tubingovou dráhu. **Milovníky golfu zaujmou 18 jamkové mistrovské hřiště**, které je skvěle zakomponováno do horské krajiny a poskytuje úžasné výhledy na Černou Horu, Sněžku, Vraní vrchy a Zvičin.

Gmina Kamienna Góra, Al. Wojska Polskiego 10, 58-400 Kamienna Góra, Polsko
tel.: +48 (75) 610 62 92, fax: +48 (75) 744 28 57; e-mail: urzad@gminakg.pl
www.gminakamiennagora.pl

PŘEKRAJUJEME HRANICE
PRZEKRACZAJMY GRANICĘ
2014–2020

EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
EUROPEJSKÝ FONDU ROZWOJU REGIONALNEGO

EUROREGION
neisse-nisa-nysa

Projekt pt.: „Poprawa dostępności i rozpoznanialności atrakcji turystycznych gminy Kamienna Góra“ jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (Program INTERREG V-A Republika Czechos - Polska na lata 2014-2020) oraz środków budżetu państwa za pośrednictwem Euroregionu Nysa.

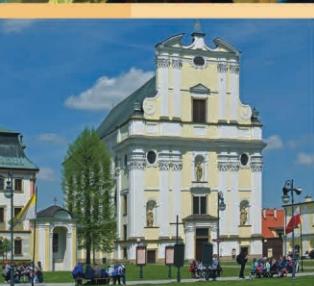
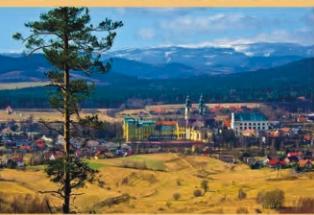

Gmina Kamienna Góra

Obec Kamienna Góra

Po stopách historie

Krzeszów. Leží u řeky Zadrna v centrální části Krzeszowské nížiny. Je největší turistickou atrakcí v této oblasti a hlavním bodem programu při návštěvě Kamennohorského regionu. Počátky Krzeszowa sahají do roku 1242, kdy kněžna Anna, vdova po Jindřichu II. Bradatém (Henryk II Brodaty), darovala území zvané Creszbor benediktinům z českých Opatovic. Benediktini se daru zdeklí v roce 1289 ve prospěch svidnicko-javorského knížete Bolka I., který v roce 1292 přivedl do Krzeszowa henrykovské cisterciáky. Od té doby až do roku 1810 (do doby sekularizace rádu) jsou dějiny regionu úzce spjaty s činností a působením cisterciáckého rádu. Rád rozvíjel v nejvíce slova smyslu rozsáhlou kulturní, hospodářskou i politickou činnost a jeho vliv rychle rostl. Koncem 14. století jeho majetek sahaly až po Świdnici, Jawor a Strzegom a co do rozsahu je přesahoval pouze knížecí majetek. Zlaté období v dějinách Krzeszowa nastalo na přelomu 17. a 18. století, kdy se Krzeszów ocitl pod správou opatů: B. Rosy, D. Geiera, I. Fritsche. Z tohoto období pochází nejznámější krzeszowské památky v klášterním komplexu, který je považován za perlu barokní evropské architektury.

Nádherná Menší bazilika Nanebevzetí Nejsvětější Panny Marie se týčí nad okolím a její pás 70 metrů vysoké věže, dobře viditelné ze vzdálenosti několika desítek kilometrů, se staly charakteristickou dominantou zdejší krajiny. Bazilika byla postavena v místě, kde stál kdysi gotický kostel, v letech 1728–35 (sedm let stavby mělo svůj symbolický význam, neboť stejnou dobu byl stavěn i jeruzálemský chrám). Kostel vznikl z iniciativy opata Innocenta Fritsche a patří k nejvýznamnějším barokním památkám v Polsku. Autor projektu baziliky není znám, ale je velmi pravděpodobné, že pochází z okruhu českého architekta K. I. Dientzenhofera. Hlavní oltář zdobí obraz P. Brandla, autory bočních oltářů jsou I. König a J. Smišek, obrazy namalovali mj. F. A. Scheffler a nádherné polychromie jsou dílem J. W. Neuhertze. V bohatě zdobených interiérech si pozornost návštěvníků zaslouží rovněž stally, kazatelny, vedlejší oltáře a varhany – dílo M. Englera a ikona Matky Boží Milostivé, korunovaná v roce 1997 papežem Janem Pavlem II. Průčelí baziliky zdobí nádherná dlaž sochařského umění mj. autorů: F. M. Brokoffa, A. Darazila a J. Gode. Na východní straně kostela se nachází Mauzoleum svidnicko-javorských Piastovců (Mauzoleum Piastów Świdnicko-Jaworskich) přistavěné v roce 1735. Není to příklad obvyklý a častý příklad náhrobní architektury. Vysoká stavba se dvěma kopulemi s lucernami o průměru přesahujícím 9 m, zdobená malbami J. Neuhertze (1736–38 r.), je věnována dějinám klášterní fundace a samotnému klášteru. Výzdoba interiérů bohatě zdobená freskami a mramorem patří k nejzajímavějším tohoto typu v Evropě. V krzeszowském mauzoleu jsou pochováni mj. Bolko I. Přísný a jeho vnuk Bolko II. Malý a jiní členové knížecí rodiny.

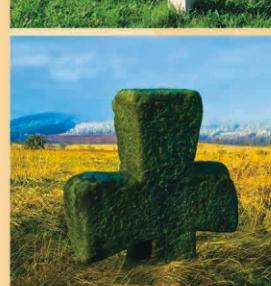
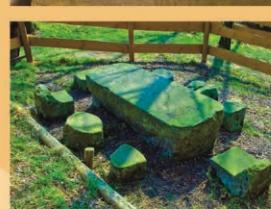
Kostel sv. Josefa – projektovaný stavitelem M. Urbarem z Lubawky byl po stavební katastrofě (došlo ke zřícení dvou 40 metrových věží) dokončen M. Kleinem z Nysy. Jeho stavba byla iniciována opatem Bernardem Rosou v letech 1690–1696 a byla zrealizována v novobarokním slohu.

Kostel byl určen pro Bratrstvo sv. Josefa, ale také pro krzeszovskou faru. Je to budova obdélníkového půdorysu o rozměrech 57,7 m (délka) a 25 m (šířka). Na průčeli mezi pilíři ve výklenkách jsou umísteny sochy Krista, Marie a Josefa. Poměrně skromný (samožejmě jak na krzeszowské poměry) jsou interiéry, zdobené vynikajícími díly barokního malířství mistra M. Willmanna (1630–1706) a jeho pomocníků (syna M. L. Willmanna a nevlastního syna J. K. Liszky) pomocí techniky al fresco. Jedná se o cyklus paděsáti maleb představujících genealogii a historii Svaté Rodiny. Z nich stojí za zvláštní pozornost cyklus „Sedm radostí sv. Josefa“ a „Sedm smutků sv. Josefa“ – namalovaný na stěnách a klenbách bočních kaplí. Kromě toho je velmi zajímavý oltář s tabernakulum z roku 1678 (autora J. Schroettera), varhany a bohatě zdobená dřevěná kazatelna z roku 1707. Je zajímavé, že „slezský Rembrandt“ jak se Willmanovi někdy říká, na jedné z fresek vyobrazil samého sebe v podobě krčmáře a Svatou Rodinu umístil do prostředí sudetské krajiny.

Krzeszowská křížová cesta (Kalwaria Krzeszowska) je druhým významným objektem tohoto typu v Sudetech po Křížové cestě v Wambierzcích. S myšlenkou zřídit Kalvárii přišel opat Bernard Rosa, který se v roce 1661 vrátil ze své poutě do Říma. K rozhodnutí přispěl i věhlas Kaple svatého Hrobu ve Zhofelci (Zgorzelec). Kalvárie znamená z doslovného překladu hebrejského slova Golgota – hora, na které byl ukřižován Kristus. Proto bývala také zastavení s vyobrazením scén umučení Pána a jeho uložení do hrobu umístěna – podle jeruzálemského vzoru – na hoře. Krzeszowská křížová cesta se však tohoto pravidla zcela nedrží a jednotlivé kapličky jsou rozmištěny po celém území mezi lesy, poli a na hřbitově u kláštera. Celá křížová cesta má přes 5 km a jednotlivá zastavení a kapličky vedou od klášterního kostela až do Betlému (Betlejem) a zpátky. Výstavba Kalvárie byla zahájena v roce 1672 a zakončena společně s výzdobou v roce 1678. První kapličky byly ze dřeva nebo pouze jakousi konstrukcí ozdobené freskami M. Leistritzia a neznámého umělce; obrazy namaloval M. Willmann a jeho žáci, sochy byly dílem J. Schroettera a oltáře – S. Kose a J. Hoffmana. V letech 1703–12 byly dřevěné kapličky nahrazeny zděnými z podnětu dalšího opata D. Geyera. Tehdy bylo také rozhodnuto, kudy křížová cesta povede, což se od té doby nezměnilo.

Ve vzdálosti 1,5 km od klášterního komplexu na úpatí Andělské hory (Anielska Góra) u potoka Cedron dal opat B. Rosa (který se nechal inspirovat podobným klášterním objektem augustiánů) vystavět komplex objektů, zvaný **Betlém** (**Betlejem**). Jeho součástí je mj. tzv. opatský pavilon, dřevěná stavba umístěná na kůlech uprostřed rybníku. Pavilon byl zřízen v letech 1674–80 a plnil funkci místa duchovního odpočinku a rozjímání pro krzeszowské mnichy. Je postaven na průzeu osmistěnu a ústřední sál obklopuje balkón spojený s břehem dřevěným můstek. Interiéry pavilonu jsou vyzdobeny nádhernými malbami představujícími scény s vodní tematikou, které navazují na Starý Zákon.

Vesnice **Raszów** ležící v překrásném okolí na úpatí hory Wielka Kopa pochází ze 13. století. Od 14. století patřila rytířské rodině von Schaffgotsch – jedné z nebohatších a nejznámějších rodin ve Slezsku (do 1945 roku). Von Schaffgotschové byli úzce spjati především s Cieplcemi, ale v jejich držení se očitly rovněž země kolem Gryfowa, Sobieszowa a Lwówka Śląského. A právě renesanční **mauzoleum** této rodiny, které se nachází v kostele Neposkvrněného početí Panny Marie, patří k největším turistickým zajímavostem Raszowa. Ústřední místo v mauzoleu zaujímají dvě tumby s náhrobky dvou manželských párů rodiny Schaffgotschů: Hanse I. Schof Gotscha, zemřelého v roce 1565 a jeho manželky Salome von Niimptsch a Hansa II. Schaffgotsche (zem. r. 1572) a jeho ženy Margarethy. V mauzoleu si můžeme prohlédnout také nesmírně zajímavé epitafy dětí. Avšak největší dojem bezpochyby zanechají dva již dříve zmínované tumbové náhrobky a mramorový náhrobník rytíře ozdobený stojící postavou v brnění.

Památky středověkého trestního práva

Středověk na našem území zanechal výrazné stopy lidské činnosti. Tehdy vznikaly osady a obranné tvrze, o čemž svědčí archeologické vykopávky a památky středověkého trestního práva. Jsou to atributy mocí oněch dob, např. „**soudní stolec**“ v Kochanowě a **pranýř** v Krzeszowě, dále památky vykonaných rozsudků, neboli **kamenné smířičí kříže**. Ty jsou uznávány za unikátní objekty. Obec Kamienna Góra patří k nemnoha v Polsku, na jejímž území se nachází tolik objektů. **Kamený „soudní stolec“** v Kochanowě je raritou evropského měřítka, neboť takových objektů se zachovalo pouze několik. Objekt v Kochanowě se skládá s dobře zachovaným stolcem a devíti sedadlem. V oněch dobách působili ve všech dva soudy: obecní konšelký, kterého se účastnil rychtář a sedm konšelů, a druhý – kostelní. Podle práva si strany mohly volit soud posuzující jejich záležitosti. Soudní líčení probíhalo vždy veřejně, pod širým nebem. Stejně výjimečnými památkami jsou **pranýře**, zvané také „sloupy hanby“. Vystavěni na pranýři bylo bolestným trestem, neboť tělesného potrestání znamenalo také ztrátu úcty a cti, vyloučení ze společnosti, ztrátu práva zastávat veřejné funkce, nosit zbraň a vykonávat vojenskou službu. Pranýř hrál důležitou výchovnou roli, proto se o právo na jeho vlastnictví ucházela města, vesnice i zemské statky. Dodnes se zachoval **pranýř v Krzeszowě**. Středověké právo ukládalo vrahovi osobní pokání. Měl povinnost vytěsат do kamene kříž nebo postavit kapličku. Tato mementa byla vztýčována pro výstrahu ostatním, nejen v městech, kde byl spáchan zločin, ale např. v blízkosti kostelů, na křížovatkách čest atd. Na území obce se zachovalo **osm křížů** (Raszów, Szarocin, dva v Krzeszowě, Krzeszówek, Gorzeszów, Kochanów, Pisarzowice).